

Secrets, mentides, records, comunicació i emocions d'unes famílies

Amb *Father, Mother, Sister, Brother*, Lleó d'Or a la Mostra de Venècia, Jim Jarmusch aporta de nou una pel·lícula estructurada en episodis autònoms (amb històries, doncs, independents, però amb motius, situacions, elements compartits que les lliguen i fan que rimin entre elles), poc més de vint anys després de *Coffee and Cigarettes* (2003), on va reunir onze curts en què, filmats discontinuament en el curs d'un llarg temps, dos personatges conversen prenent cafè i fumant. Abans, va construir *Mystery Train* (1989), amb tres relats ambientats a Memphis i *Night on Earth* (1991), amb cinc episodis que transcorren cadascun en un taxi diferent (i en ciutats diferents: Los Angeles, Nova York, París, Roma i Helsinki), mentre, en el temps d'una carrera nocturna, el conductor manté una relació atzarosa i efímera amb un o més clients ocasionals. Variacions dins de la repetició, com, de fet, es pot entendre tota la filmografia de Jarmusch, elaborada amb un estil minimalista i calmat, tant auster com poètic, a través de llargs plans fixos i temps morts que conviden a la contemplació; amb personatges taciturns, sovint solitaris i desarrelats, que creen vincles inesperats, compartint una intimitat, mentre parlen sense explicar-ho tot d'ells i, de fet, més aviat callen: els silencis, com també un humor eixut que frega l'absurd, formen part del món del cineasta nord-americà, mentre que la música (hi ha moltes cançons en les seves pel·lícules) s'hi integra com a matèria narrativa.

Com anuncia el mateix títol (en què els quatre noms no corresponen a quatre històries, sinó a tres, perquè la *sister* i el *brother* pertanyen a l'última, si bé en totes hi ha pares i mares, presents o absents, germans i germanes) de la nova pel·lícula de Jarmusch, el tema comú, tan universal, és

FATHER, MOTHER, SISTER, BROTHER

País: Estats Units, 2025
Direcció: Jim Jarmusch
Guió: Jim Jarmusch
Intèrprets: Tom Waits, Adam Driver, Charlotte Rampling
Gènere: Drama, comèdia
Durada: 110 min
Idioma: Anglès
Subtítols: Castellà

No recomanada per a menors de 12 anys.

les relacions familiars (abordades amb els seus secrets i mentides, amb els records compartits, amb aquella sensació estranya que poden tenir els seus membres de conèixer-se i a la vegada desconèixer-se) a través d'una (re)trobada. En el primer episodi, Tom Waits (una presència fonamental en el cinema de Jarmusch, sobretot als seus inicis, tenint present *Down by Law* i un cèlebre curt de *Coffee and Cigarettes* en què ell i Iggy Pop semblen prendre's el pèl en un diner), interpreta el *father*, al qual el seu fill (Adam Driver, el conductor d'autobús i poeta aficionat de *Paterson*) i la seva filla (Mayim Bialik) visiten a la cabanya atrotinada on habita en un lloc aïllat de New Jersey. Els fills es preocupen per la situació econòmica del pare, que sembla desitjar que se'n vagin per reprendre una vida que els amaga. Potser comparteixen una certa emoció quan recorden l'esposa i mare morta, però preval la incomunicació i la incomoditat que també es fan presents en l'única trobada anual de la *mother* (una escriptora de best-sellers encarnada per Charlotte Rampling amb aquella barreja d'ironia i d'arrogància que exhibeix de gran) i les seves dues filles, a les quals els ofereix té i pastes a la casa on viu, en una zona residencial de Dublín.

La filla gran (Cate Blanchett, que, passats

vint anys, ha tornat a col·laborar amb Jarmusch després de desdoblar-se, interpretant-se ella mateixa i una seva cosina fictícia, d'una manera divertida, en un altre curt de *Coffee and cigarettes*) aparenta ser responsable i dur una vida endreçada, però se la nota angoixada. La filla petita (Vicky Krieps, tan bé com sempre) sembla més despreocupada i lliure, però amaga algun problema. Les tres dones no tenen gran cosa a dir-se, però es trobaran de nou per complir amb el ritual. No és que la mirada de Jarmusch vers els personatges dels dos primers episodis sigui distant o inquisitiva: amb el seu humanisme i també la seva ironia, mostra les dificultats que tenen per relacionar-se amb una certa comprensió. Però l'emoció i la calidesa humana pugen quan la *sister* i el *brother* (uns bessons interpretats respectivament per Indya Moore i Luka Sabbat) es reuneixen en la casa parisenca dels seus pares, morts no fa gaire en un accident d'aviació: l'espai està buit, però s'omple amb els records que evoca en els germans mentre, fent-se presents els absents, es pregunten com eren els seus pares. Com és propi de Jarmusch, essent un dels seus referents, el mestre Yasujirō Ozu, sembla que no passi res en aquestes trobades, però, subtilment, hi passen moltes coses. Això mentre que, com en una mena de joc, els espectadors poden reconèixer la repetició d'uns detalls en cada episodi: millor no revelar-los perquè cadascun els descobreixi.

Imma Merino

Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona